

SOCIAAL-ECONOMISCHE VISIE DRONTEN

“DAADKRACHT DOOR SAMENWERKING”

MEI 2017

Gemeente Dronten, team Economie
Bureau Buiten – bureau voor economie en omgeving Utrecht

INHOUD

1.	INLEIDING	4
1.1	Sociaal Economische Visie Dronten	4
1.2	Dronten in het kort	4
1.3	Uitdagingen	4
1.4	Nieuwe sociaal-economische visie in samenspraak met ondernemers	5
1.5	Leeswijzer	5
2.	HOOFDDOEL DRONTEN 2021	6
2.1	Economie als onderdeel van ‘Kracht van Dronten’	6
2.2	Belang van sterke economie en hoofddoel visie	6
2.3	Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	7
2.4	Gemeente partner en regisseur	9
3.	RUIMTELIJK ECONOMISCH PROFIEL DRONTEN	10
3.1	Productiestructuur en werkgelegenheidsontwikkeling	10
3.2	Arbeidsmarkt	11
3.3	SWOT Analyse	12
3.4	Keuzes op basis SWOT	12
4.	KOERS ECONOMIE DRONTEN	14
4.1	Versterken Agro-Food keten	14
4.2	Versterken vrijetijdseconomie	15
4.3	De kracht van vitale centra	16
4.4	Acquisitieplan	17
5.	AAN DE SLAG	19
5.1	Samenwerkingsproces gemeente en SEA-groepen	19
5.2	Actieplannen	20
5.3	Stroomlijnschema	21
	BRONNEN	22

1. INLEIDING

1.1 Sociaal Economische Visie Dronten

Voor u ligt de nieuwe Sociaal Economische Visie (SEV) Dronten. De SEV schetst de koers die gemeente en ondernemers gezamenlijk hebben uitgezet voor de economie van Dronten in de komende jaren. Nadrukkelijk gaat het daarbij om een richtinggevend beeld; de regionale en lokale economie vormt immers een deel van de totale economische ontwikkeling en die is per definitie met onzekerheid omgeven en slechts beperkt stuurbaar. Daarom is het van belang om te benadrukken dat deze visie dynamisch van karakter is. We zullen jaarlijks met onze partners evalueren en vooruitkijken. En waar nodig zal bijstelling of aanvulling plaatsvinden. Verder zal er één keer per vier jaar een economische analyse van Dronten gemaakt worden als input voor een herijkte versie.

Maar binnen dat gegeven hebben gemeente en het bedrijfsleven wel een gezamenlijke ambitie met en verantwoordelijkheid voor de economische vitaliteit van bedrijven en kernen en de wens tot vergroting van werkgelegenheid en welvaart. We vinden het belangrijk dat er in onze gemeente ruimte is voor ondernemerschap en innovatie, dat er meer banen komen en dat we vitale kernen hebben. Daar zet deze SEV op in.

1.2 Dronten in het kort

Dronten is een veelzijdige gemeente, die aantrekkelijk is en wil zijn voor bewoners, bezoekers en bedrijven. We hebben die doelgroepen ook het nodige te bieden. We liggen centraal in Nederland op korte afstand van de Randstad met een (vrijwel) directe spoorverbinding naar Schiphol binnen een uur. Ook liggen we in de directe nabijheid van Lelystad Airport, een vliegveld in (door)ontwikkeling.

We hebben een groot agrarisch kerngebied en een toeristisch-recreatief aantrekkelijke zone langs de Randmeren. Er zijn sterke en innovatieve bedrijven en ondernemers die willen groeien. En met Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant drie kernen waar onze voorzieningen zijn gebundeld en de meeste inwoners en bedrijven zijn gevestigd. We zetten in op het uitbouwen van onze kracht en economische versterking maakt daar deel van uit.

1.3 Uitdagingen

De wereld verandert en Dronten dus ook. Er zijn grote maatschappelijke trends die invloed hebben op onze economische kracht. Bevolkingsgroei, klimaatverandering, verduurzaming en voortgaande digitalisering, hebben invloed op hoe wij ondernemen, werken, leren, wonen, verplaatsen en re creëren. Dat stelt nieuwe eisen aan en biedt nieuwe kansen voor onze economie, die in toenemende mate circulair wordt. En er zijn uitdagingen, deels in samenhang met deze trends, waar we gezamenlijk een antwoord op moeten formuleren en waar we elkaar moeten versterken. Door bevolkingsgroei groeien markten en door globalisering worden deze markten steeds beter begaanbaar. Zo zien we in veel kapitaalintensieve sectoren,

waaronder de landbouw en verwerkende bedrijven, een verdere schaalvergroting. Tevens ligt er een kans voor het opwaarderen van onze reststromen of het zoeken naar hernieuwbare grondstoffen om zo de milieudruk te verlagen. Ondertussen leidt digitalisering tot reductie van werkgelegenheid voor lager en middelbaar opgeleiden in vrijwel alle sectoren. Als we in Dronten een samenleving willen waarin iedereen mee kan doen, ook in betaald werk, dan moeten we – voor zover dat althans kan – inzetten op het vergroten van de werkgelegenheid. Ook kunnen we daarmee mogelijk onze grote uitgaande pendel terugdringen.

1.4 Nieuwe sociaal-economische visie in samenspraak met ondernemers

Om in te spelen op deze uitdagingen hebben gemeente en ondernemers behoefte aan herijking van de SEV uit 2010. Uit die toenmalige visie stamt een bijzondere vorm van samenwerking tussen gemeente en bedrijfsleven: de ‘Sociaal-Economische Agenda’-groepen (SEA). Vijf thematische groepen waarin ondernemers, onderwijs en overheid (de gemeente) samenwerken. De gemeente heeft hierin de rol van actieve partner en regisseur. Ook deze visie is het product van samenwerking tussen de gemeente en het bedrijfsleven, met belangrijke bijdragen vanuit de SEA-groepen. Onder de slogan ‘loslaten in vertrouwen’ zet Dronten in op samenwerking met ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten en inwoners, met als doel om het vestigingsklimaat te versterken.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 plaatst deze economische agenda in het bredere perspectief van de ambities van Dronten en maatschappelijke ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 is de economische structuur van Dronten beschreven. Het hoofdstuk mondt uit in een SWOT-analyse, van waaruit de belangrijkste programmalijnen voor de toekomst zijn gedestilleerd. Die programmalijnen zijn vervolgens uitgewerkt in hoofdstuk 4. Het stuk sluit af met een opmaat naar de uitvoering in hoofdstuk 5, waarin de samenwerking tussen de gemeente en het bedrijfsleven geborgd wordt en de rol die de SEA-groepen hierin spelen aan bod komt.

2. HOOFDDOEL DRONTEN 2021

2.1 Economie als onderdeel van ‘Kracht van Dronten’

In “De kracht van Dronten”, de in 2014 geactualiseerde toekomstvisie voor Dronten 2025, plaatsen wij de samenleving centraal: “Dronten is een vitale krachtige samenleving waar inwoners, ondernemers en organisaties meedoen of elkaar helpen met de gemeente samen te werken aan ontwikkelingen en kansen die de ruimte tussen de Randstad en de regio Zwolle ons biedt”. Gezamenlijk streven wij naar een draagkrachtige samenleving, willen wij onze economie versterken (onderdeel ‘ruimte vergt daadkracht’) en positioneert de gemeente zich als dienstverlener en verbinder. In het economische vergezicht van de toekomstvisie zetten wij in op versterking van onze onderscheidende positie op het vlak van agro-food en vrijetijdseconomie.

2.2 Belang van sterke economie en hoofddoel visie

Hoofddoel collegeprogramma

In lijn met ‘De Kracht van Dronten’ streven gemeente, ondernemers en onderwijs gezamenlijk naar een sterke, duurzame economie. De economie is immers van invloed op vele delen van de samenleving. Ondernemers bieden werk en inkomen en leveren daarmee tevens een bijdrage aan de participatie en zelfontplooiing van de bewoners. Winkeliers dragen bij aan een compleet voorzieningenniveau. Een gezonde lokale economie staat daarom in nauwe verbinding met welvaart, gezondheid en welzijn.

De gemeente Dronten stelt zich in haar collegeprogramma 2014-2018 ten doel een concurrerend vestigingsklimaat te creëren in Dronten. Daaronder verstaat het College een vestigingsklimaat waarin zittende bedrijven kunnen floreren, dat aantrekkelijk is voor starters en nieuwvestigers en waarin inwoners een goed voorzieningenniveau wordt geboden.

Doelstellingen sociaal economische visie

Onze doelstellingen met deze sociaal economische visie zijn onder meer:

- een stijging van de werkgelegenheidsgraad in Dronten;
- een werkgelegenheidsgroei;
- daling winkelleegstand;
- aantrekken van bovenregionale vestigers;
- verbetering van de dienstverlening.

Deze doelstellingen worden later in deze visie verder geconcretiseerd.

2.3 Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

Wereldwijd veranderen de economische structuren door onder andere globalisering, het toenemende belang van informatie- en communicatietechnologie en het groeiende belang van kennis/creativiteit als productiefactor. Ook in de gemeente Dronten zijn deze ontwikkelingen van invloed op de economische structuur. Inspelen op deze veranderingen is belangrijk voor de vitaliteit van de economie van de gemeente.

2.3.1 Digitalisering economie werkt door in gehele economie

De trend van digitalisering heeft een brede doorwerking in de economie. Het zorgt onder meer voor kansen in procesoptimalisering en toename van productiviteit. Bovendien leidt digitalisering tot nieuwe toepassingen zoals apps.

Anderzijds zorgt digitalisering ook voor uitsluiting van een deel van de beroepsbevolking, namelijk de groepen die zich niet weten aan te passen aan de snel veranderende wereld door de digitalisering. 'Digibetisme' is een probleem onder het oudere deel van de (beroeps)bevolking en voor (sommige) lager opgeleiden. Maar de mogelijk negatieve kanten van digitalisering blijven niet beperkt tot deze delen van de arbeidsmarkt: Door robotisering in de industrie en verdere automatisering in bijvoorbeeld het bank- en verzekeringswezen, zijn deze ontwikkelingen relevant voor een groter deel van de beroepsbevolking. Overigens: robotisering biedt ook kansen voor *reshoring* (de terugkeer van productie uit het buitenland naar Nederland).

Digitalisering werkt ook in Dronten door in alle sectoren van de economie: van precisielandbouw tot zorg op afstand, van communicatie-apps tot machine-to-machine communicatie. Soms werkt die invloed versturend. Een voorbeeld hiervan is de impact van e-commerce op de traditionele detailhandel, die maakt dat winkelcentra onder druk staan. Tegelijkertijd biedt het ook weer nieuwe economische kansen in de vorm van grotere distributiecentra, de feitelijke distributie, pick up points en 'clicks and bricks'-strategieën.

2.3.2 Duurzaamheid en energietransitie

Duurzaamheid en de overgang naar een circulaire economie zijn onderwerpen van groeiend belang. Internationale afspraken (Klimaatakkoorden van Parijs), Europese en nationale afspraken en regels (o.a. energieakkoord), hebben consequenties voor de productie, distributie en consumptie van goederen en diensten in onze economie. De energietransitie – van fossiele bronnen naar hernieuwbare energie – is een breed omarmde noodzaak geworden. Ook het bewuster omgaan met schaarse grondstoffen, het vervangen van grondstoffen door bijvoorbeeld biobased producten, het voorkomen van afval zijn aandachtspunten die ook voor Dronten relevant zijn. Veranderingen in het klimaat en het weer – met bijvoorbeeld meer zware buien – zijn van betekenis voor het agrarische deel van de economie, maar bijvoorbeeld ook voor de leisure-sector (denk aan risico's bij evenementen).

2.3.3 Hogere opleidingseisen op alle niveaus

Opleidingseisen aan de beroepsbevolking nemen toe. Dit is een trend die op alle niveaus speelt. Ook is het in toenemende mate van belang dat medewerkers kunnen schakelen en het vermogen bezitten om zich aan te passen aan een veranderende situatie op de arbeidsmarkt. Voor een toenemend aandeel banen wordt verwacht dat werknemers beroep doen op hun creatieve vermogen. Eenvoudig en routinematig werk neemt af. Flexibilisering raakt de gehele arbeidsmarkt, maar zeker ook dit deel van de arbeidsmarkt, wat tot meer onzekerheid leidt bij een (nog) groeiende groep mensen.

Het is wel goed om te benoemen dat er in de agrarische sector in Dronten ook veel arbeidsplaatsen zijn waar een hoger opleidingsniveau niet noodzakelijk is. Hier komt ook nog veel ongeschoolde arbeid voor.

Specifieke maatschappelijke onderwerpen Dronten

2.3.4 Uitgaande pendel

Dronten kent een relatief lage werkgelegenheidsgraad. Dat wil zeggen dat er in Dronten weinig banen zijn ten opzichte van de omvang van de beroepsbevolking. Hierdoor is er een relatief grote netto uitgaande pendel van Dronten naar andere gebieden (o.a. naar Lelystad, Almere, Zwolle, noord-Veluwe, Amsterdam). In Flevoland is de werkgelegenheidsgraad lager dan in andere provincies, maar Dronten scoort ook binnen Flevoland laag. Op zichzelf is het een goed teken dat Dronten als woonplaats in trek is en dat mensen elders een inkomen verdienen, maar er is (zowel figuurlijk als letterlijk) ruimte voor een stijging van de werkgelegenheidsgraad. Nieuwe banen die – deels- worden ingevuld door mensen die in de gemeente Dronten wonen hebben een directe invloed op het pendelsaldo. Indirect kunnen ook factoren als de verdere groei van Het Nieuwe Werken (HNW) hierbij helpen.

2.3.5 Werkgelegenheid in de landbouw daalt maar economische betekenis neemt toe

De primaire landbouw, een beeldbepalende sector in Dronten, kent een afnemende werkgelegenheid¹. Mechanisering en digitalisering leiden (ook) in deze sector tot een steeds kapitaalintensievere productie en een hogere arbeidsproductiviteit. De landbouw maakt daarnaast een flink gebruik van arbeidsmigranten uit (onder meer) Oost-Europa.

De betekenis van de sector reikt echter verder dan het aantal banen in de landbouw alleen. In de eerste plaats neemt de toegevoegde waarde wel toe: er wordt kortom meer verdiend voor de regionale economie. In de tweede plaats vormt de primaire sector de voedingsbodem voor verwerkende en toeleverende industrie (denk ook aan de machine-industrie), logistieke bedrijven in de sector, gelieerde kennis- en onderwijsinstellingen en aanpalende zakelijke dienstverleners. Globaal gaat dan om bijna een kwart van de werkgelegenheid in Dronten².

¹ De werkgelegenheid in de sector landbouw is in 2016 voor het eerst sinds lange tijd weer toegenomen maar het is zeer onwaarschijnlijk dat dit een kanteling in de lange termijn ontwikkeling betekent.

² Vestigingenregister Flevoland 2015, bewerking Bureau BUITEN

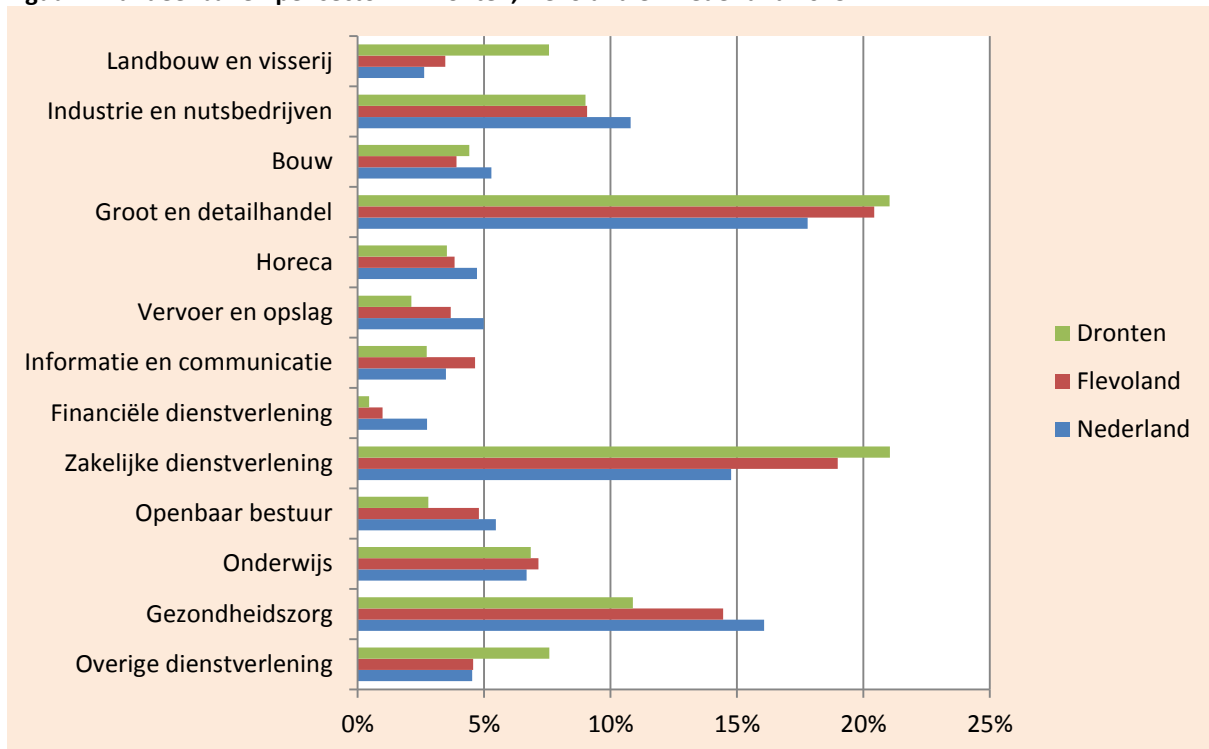
2.4 Gemeente partner en regisseur

In de economische ontwikkeling van Dronten is de gemeente een actieve partner en regisseur. Maar de belangrijkste inbreng komt uiteindelijk van het bedrijfsleven en ook het tertiair onderwijs (MBO, HBO) en het daaraan gekoppelde onderzoek is hierin een belangrijke partner. Er is dus sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid, die vanuit de andere partners mede wordt ingevuld door hun rol in de SEA-groepen. De gemeente beschouwt deze 'Triple Helix'-samenwerkingsvormen (of zelfs 4 x O : ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid) als waardevol en wil zich opstellen als een gelijkwaardig partner. Vanzelfsprekend behoudt de gemeenteraad haar eigen kaderstellende rol, waarbij we de kracht van deze samenwerking blijven benutten.

3. RUIMTELIJK ECONOMISCH PROFIEL DRONTEN

3.1 Productiestructuur en werkgelegenheidsontwikkeling

Figuur 1 Aandeel banen per sector in Dronten, Flevoland en Nederland 2015

Bron: Vestigingenregister provincie Flevoland; LISA, 2016

Ten opzichte van Nederland kenmerkt het economisch profiel van Dronten zich door de sterke vertegenwoordiging van de sectoren landbouw en visserij, zakelijke dienstverlening³, overige dienstverlening (o.a. recreatie en toerisme) en de groot- en detailhandel. Bij de zakelijke dienstverlening is dit beeld overigens vertekend, doordat hierin de uitzendkrachten van de agrarische uitzendbureaus zijn meegeteld. Het aandeel banen in deze sectoren ligt in Dronten hoger dan gemiddeld in Nederland en Flevoland. Wanneer we recreatie en toerisme uit de bedrijfstak overige dienstverlening filteren, zien we dat R&T in 2015 met 8,4% van het totaal aantal banen in Dronten voor een groter aandeel van de werkgelegenheid zorgt dan in Flevoland (5,9%) of Nederland (6,5%) gemiddeld. Absoluut gezien zijn de sectoren zakelijke dienstverlening en groot- & detailhandel de grootste banenverstreckers in de gemeente.

³ Zonder de uitzendkrachten is de zakelijke dienstverlening juist kleiner dan in Flevoland en Nederland

In de periode 2011-2016 nam met het aantal banen toe met ca. 4,5% (ruim +650 banen). De werkgelegenheidsontwikkeling in Dronten is daarmee aanmerkelijk gunstiger dan voor Flevoland en Nederland. De bevolking groeide in deze periode relatief minder sterk dan het aantal banen, dus ook op dat vlak wordt progressie geboekt.

Een belangrijke notie is dat de werkgelegenheid in de Dronter agro-sector zich niet beperkt tot de primaire productie (landbouw), maar ook betrekking heeft op de verwerkende en toeleverende ketens, kennisinstellingen en de handel en de consumentenmarkt. Twee van de grootste werkgevers in de gemeente zijn agrarische uitzendbureaus: AB Oost, tevens één van de grootste werkgevers van Flevoland en Aeres Agree. Bovendien is zowel de beste mbo-groenopleiding van Nederland (Warmonderhof, Groenhorstcollege) in Dronten gevestigd als de Aeres Hogeschool Dronten met één van de drie Nederlandse hbo-opleidingen op het gebied van agro-business. De totale werkgelegenheid in de agro-business is dus aanmerkelijk groter dan enkel de landbouwstaaf in figuur 1 en zit deels in de sectoren industrie, zakelijke dienstverlening, groot en detailhandel en onderwijs. Wanneer al deze banen in beschouwing worden genomen wordt geschat dat ca. een kwart van de werkgelegenheid in de gemeente betrekking heeft op het agro-food-cluster.

3.2 Arbeidsmarkt

Na de crisisjaren 2009-2013 is de werkloosheid in 2015 gedaald naar 6,1%. Dit is ruim onder het Flevolands gemiddelde van 7,7%. Een belangrijk aandeel van de beroepsbevolking in Dronten werkt buiten de gemeente. De werkgelegenheidsgraad is met 71% in 2015 samen met Almere het laagst in heel Flevoland (provincie Flevoland, 2016). Door de centrale ligging van Dronten in Nederland, is de arbeidsmarkt waar Drontenaren van profiteren relatief groot: van Zwolle/Kampen via de Veluwe en Lelystad/Almere tot aan Amsterdam.

3.3 SWOT Analyse

Sterkte

- Sterk cluster agro-food (productie en onderwijs)
- Grote en diverse vrijetijdssector
- Toonaangevende evenementen en *leisure*-bedrijven
- Groeiende werkgelegenheid
- Hanzelijn
- Beschikbaarheid vestigingsruimte bedrijvigheid
- Landschap met ruimte en water
- Geen files
- Centrale ligging in Nederland
- Sterke cohesie binnen Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek en Overheid (triple helix)

Kans

- Versterking clustervorming agro-food
- Innovatiekracht agro-food versterken door (intensivering van) koppelen aan kennis Aeres
- Groeiende beroepsbevolking
- Floriade Almere 2022
- Wereldwijde stijging vraag naar voedsel
- Toenemende aandacht voor gezonde en biologische voeding in Nederland
- Ontwikkeling luchthaven Lelystad (kans T&R-bedrijvigheid)
- Versterking naamsbekendheid T&R door koppeling aan 'Verhaal van Flevoland'
- Woon- en werkmogelijkheid nabij sterke regio's Metropool Regio Amsterdam, regio Zwolle, Eemland/Amersfoort en in mindere mate Noord-Veluwe
- Prijs-kwaliteitsverhouding wonen voor starters
- Mogelijkheden oevers Randmeren

Zwakte

- Lage werkgelegenheidsgraad (hoge netto uitgaande pendel)
- Relatief grote afstand tot voorzieningen
- Perifere ligging ten opzichte van nationale infrastructuur
- Te bescheiden

Bedreiging

- Trek naar de stad van hoger opgeleiden
- Grote steden sterke concurrenten op economisch vlak
- Voorzieningenniveau kleinere kernen onder druk
- Teruglopend aantal banen in de primaire landbouw
- Oplopende concurrentie om de ruimte tussen landbouw en vrijetijdssector
- Allocatie op de arbeidsmarkt
- Bereikbaarheid (geen directe aansluiting op autosnelwegen en toenemende verkeersdruk op hoofdwegen))

3.4 Keuzes op basis SWOT

Agrofood

Uit het profiel en de SWOT blijkt dat het agro-food cluster – landbouw inclusief de relevante delen van zakelijke dienstverlening, industrie, logistiek, handel en onderwijs - de belangrijkste drager is van de economie in Dronten. De perspectieven voor het cluster zijn goed, zowel voor de duurzame landbouw als voor het kennisintensieve deel van de sector. Waar re-

levant moet hierbij overigens op een groter schaalniveau (Regio Zwolle, Flevoland, Wageningen, greenports) worden samengewerkt.

Vrijtijdseconomie

De diverse en grote vrijetijdssector is het tweede speerpunt dat eruit springt en waar Dronten iets bijzonders heeft te bieden. Gelet op de groei van het internationaal toerisme naar ons land, in combinatie met de recreatieve mogelijkheden voor de eigen bevolking, ligt hier een tweede grote kans voor de economie van onze gemeente.

Vitale centra

Een gunstig vestigingsklimaat – voor zowel bedrijven als bewoners - wordt door verschillende factoren bepaald, waaronder de nabijheid en kwaliteit van voorzieningen. Vitale centra in onze drie grotere kernen - Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant – zijn hiervoor belangrijk.

Acquisitie

Een laatste belangrijke conclusie is dat de groei van de economie van Dronten naast de endogene ontwikkeling (starters en doorgroeiers), baat kan hebben bij een extra externe impuls. De groei van de beroepsbevolking en de nog lage werkgelegenheidsgraad in combinatie met onze sterktes maken acquisitie van bedrijven de vierde programmalijn van deze economische visie. Logischerwijs richt acquisitie zich op de sectoren waar de kracht van Dronten is te vinden. Ook moet hierbij worden samengewerkt met ondernemersnetwerken en met de Provincie Flevoland, de OMFL en de NFIA.

In het volgende hoofdstuk worden deze vier programmalijnen – Agro-Food, vrijetijdssector, vitale centra en acquisitie – uitgewerkt.

4. KOERS ECONOMIE DRONTEN

In dit hoofdstuk werken we de vier op basis van de SWOT-analyse gekozen programmalijnen uit: het versterken van de Agro-Food keten, het versterken van de vrijetijdseconomie, de kracht van de vitale centra en het acquisitieplan. Per programmalijn wordt eerst de keuze gemotiveerd. Vervolgens zijn per programmalijn (zoveel mogelijk) SMART geformuleerde doelen geformuleerd. Daarop volgt een korte toelichting waarin is aangeven hoe wij de doelen willen bereiken. De vertaling van de doelen in concrete acties volgt in een later stadium en gebeurt in nauwe samenspraak met onze economische partners.

4.1 Versterken Agro-Food keten

4.1.1 Motivering

Agro-food is een belangrijke pijler van de economische structuur van Dronten. De sector kent sterke historische wortels in de gemeente, telt relatief veel banen en voor alle opleidingsniveaus van de beroepsbevolking van de gemeente Dronten. Door samenwerking in de keten (toeleveranciers, verwerkers, afnemers, etc.) en met het in Dronten sterke onderwijs (inclusief Aeres Hogeschool) kan het cluster verder aan kracht winnen. Dronten kan in zowel industrie als dienstverlening meer agro-food-bedrijven aan zich binden, waardoor de toegevoegde waarde van het cluster verder kan groeien en wat zich uiteindelijk vertaalt in een stijgend aantal banen in het cluster.

4.1.2 Doel

De werkgelegenheid in het agro-food cluster in de gemeente Dronten stijgt t.o.v. 2016 (op basis van Vestigingenregister Provincie Flevoland).

4.1.3 Toelichting

Samen met ondernemers en het onderwijs versterken we het agro-foodcluster in Dronten. We bouwen daarbij voort op de kracht van het merk Dronten op regionale en (inter)nationale schaal. We stimuleren samenwerking en cross-overs tussen bedrijven in de gemeente. Naast het profileren van de sector zetten we (kennis)netwerken op en faciliteren deze. We maximaliseren hiermee de potentie die de keten heeft in Dronten. Binnen deze netwerken zetten we stevig in op samenwerking met de onderwijsinstellingen, ondernemers en bewoners. Zo is de gemeente actief partner in de ontwikkeling van de Green Campus Dronten.

Daarnaast trekken we meer bedrijven aan en zetten daarbij het SEA-netwerk actief in bij de marketing van de Agrosector. In de notitie Agro-food Fields hebben we hier een aanzet toe gegeven. In samenwerking met het bedrijfsleven ontwikkelen we bedrijventerrein Poort van Dronten tot een toekomstbestendig gebied voor ondernemingen in hoogwaardige industrie, agro-business en logistiek.

Naast de verbinding van sectoren in Dronten is het belangrijk dat er regionale verbindingen worden gelegd. Dronten ligt centraal in een sterke agro-regio. In deze regio bundelen we de krachten met o.a. verschillende regio-gemeenten in het Agri & Food Innovatie Cluster Zwolle, dat als doel heeft om ondernemers, onderzoek, onderwijs en overheid met elkaar te verbinden om innovatie in de agrarische sector te stimuleren. De samenwerking moet leiden tot een grotere concentratie van agro-bedrijven in de regio, met kennisspreiding en een extra impuls aan werkgelegenheid als gevolg. Hierbij kan Dronten zich sterker profileren als hart van het Agro-Food cluster. Tevens dragen wij met onze expertise als koploper in de landbouw binnen Flevoland, samen met andere partners, bij aan de Floriade 2022.

4.2 Versterken vrijetijdseconomie

4.2.1 Motivering

De vrijetijdseconomie in Dronten is gevarieerd. Het leeuwendeel van de vrijetijdseconomie komt voor rekening van een aantal nationaal bekende en ruimte-intensieve, recreatievoorzieningen en evenementen in de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn Dorhout Mees, Sports & Funpark Flevonice, attractiepark Walibi World en het naastliggend Nationaal Evenemententerrein. Hier worden toonaangevende evenementen gehouden waaronder Lowlands, Defqon.1, Mudmasters en De Opwekking. Deze evenementen trekken zowel nationaal als internationaal publiek. Defqon.1 trok in 2016 meer dan 17.000 buitenlandse bezoekers. Naast vrijetijdseconomie op attractieparken en evenementen wordt een relatief groot deel van de bestedingen gedaan op campings en bungalowparken. Laatstgenoemde hebben een sterke regionale concurrentiepositie. Dit is mede te danken aan de ligging in de buurt van de Randmeren en de moderne inrichting. We constateren dat er in onze gemeente ruimte is voor verdere groei van de bungalowsector, mits het gaat om professionele concepten met onderscheidend vermogen. We zijn ons bewust van het risico van marktverzadiging voor een doorsnee-product en dagen de markt uit om toegevoegde waarde voor consument en regio te leveren. Onze potentie aan het water willen we verder uitnutten. Ten opzichte van andere gemeenten in Flevoland blijven de bestedingen in watersport en overrecreatie nog achter⁴.

Door de opening van de luchthaven Lelystad wordt de gemeente internationaal beter bereikbaar voor toeristen. Hierdoor liggen er kansen om nieuwe bezoekers aan te trekken. Dronten staat verder voor de uitdaging om de gemiddelde besteding per bezoeker te verhogen. Bezoekers aan Dronten besteden gemiddeld minder dan bezoekers aan de rest van Nederland.

Een belangrijke opmerking is dat de vrijetijdseconomie in de gemeente niet alleen een basis voor verdere economische ontwikkeling is, maar ook een positieve bijdrage levert aan het brede vestigingsklimaat in Dronten, waarin de omgeving en leefbaarheid belangrijke pluspunten zijn. Ook hier is het van belang Dronten te profileren als een aantrekkelijke regio voor toerisme en recreatie.

⁴ Monitor Toerisme en Recreatie Flevoland, p.51

4.2.2 Doelstellingen

Groei van 250 tot 500 banen in de vrijetijdssector⁵ in de periode tussen 2017 en 2021, en een groei van 500 tot 750 banen in de periode daarna (tot 2025).

4.2.3 Toelichting

Komende jaren wordt in samenwerking met de provincie en ondernemers gewerkt aan de verdere ontwikkeling van Flevo Funfields, het gebied aan de oostkant van de gemeente langs de Randmeren. Centraal hierbij staan samenwerking met ondernemers en provincie en het genereren van naamsbekendheid. In nauw overleg met ondernemers – wellicht vertegenwoordigd in de op te zetten SEA-groep Toerisme - stemmen we af hoe we het gebied een hogere belevingswaarde kunnen geven en verder kunnen ontwikkelen in de toekomst. We hechten daarbij veel belang aan de balans tussen ruimte voor agrarisch landgebruik, natuurontwikkeling en recreatie. Daarnaast is het verstevigen van verbindingen tussen de Randmeren en de rest van de gemeente een punt van aandacht. We streven ernaar de bestaande gebiedskwaliteiten te behouden en uit te bouwen.

In onze toeristische profilering zoeken we tevens de aansluiting op het provinciale beleidsplan Recreatie & Toerisme Flevoland en het verhaal van Flevoland als 'Nieuw Land op de Zeebodem'.

4.3 De kracht van vitale centra

4.3.1 Motivering

De nabijheid van voorzieningen is in toenemende mate een factor die de vestigingskeuze van inwoners en bedrijven bepaalt⁶. In Dronten ligt die afstand in vergelijking met Flevoland en Nederland hoog. Met oog op het behouden van een goed vestigings- en leefklimaat in Dronten is het van belang dat de Dronter centra vitaal en levendig blijven. De gemeente staat daarbij voor een aanzienlijke uitdaging. De winkelleegstand ligt in Dronten met 19,1%⁷ (incl. perifere detailhandel) het hoogst in Flevoland en ook een stuk hoger dan de 10,2% gemiddeld in Nederland.

In het centrum van Dronten is de leegstand overigens aanzienlijk lager, namelijk rond de 5% tot 7%.

4.3.2 Doelstellingen

De winkelleegstand in de gemeente daalt naar het Flevolands gemiddelde niveau in 2025.

4.3.3 Toelichting

Het is van belang dat de centra van de kernen een gevarieerd aanbod houden aan functies. Ondernemers en gemeente zullen hiervoor in nauwe samenwerking plannen opstellen, die voor Biddinghuizen en Swifterbant – rekening houdend met verschillen in aard en schaal – gelijkenis zullen vertonen met de reeds ontwikkelde plannen voor het centrum van Dronten.

⁵ Conform de LISA R&T-standaard op basis Vestigingenregister Flevoland

⁶ PBL, leegstand van winkels 2005-2016, 2016

⁷ PBL, leegstand van winkels 2005-2016 2016

Ook vindt samenwerking omtrent winkelaanbod plaats binnen stichting DOES en Ondernemersvereniging de Driehoek (OVDD).

4.4 Acquisitieplan

4.4.1 Motivering

De werkgelegenheidsgraad in Dronten is relatief laag. Groei van de werkgelegenheid kan in de eerste plaats voortkomen uit groei van bestaande bedrijven of van lokale starters, maar daarnaast kan instroom van buitenaf voor een waardevolle extra impuls zorgen. Daarom zetten wij in op acquisitie als middel om nieuwe bedrijven aan te trekken. Hierbij gaan wij uit van de kracht van Dronten op regionale en nationale schaal.

Een accent op de Agro-Food- en Vrijtijdssector betekent niet dat de focus van economische ontwikkelingen en acquisitie enkel op deze sectoren ligt. Ontwikkelingen rondom bijvoorbeeld duurzaamheid en windenergie zijn bijvoorbeeld evenzeer kansrijk voor de acquisitie van bedrijven. De kracht van de SEA-groepen wordt ingezet bij het aantrekken van bedrijven naar Dronten, evenals de kracht van netwerken van bedrijven.

Andere ontwikkelingen die van belang zijn in het plan zijn onder meer de ontwikkeling van Lelystad Airport (vliegveld) en Flevokust (haven). Het zijn projecten die het vestigingsklimaat in Dronten versterken.

Het acquisitieplan heeft twee doelen, het herijken van het bestaande accountmanagement en het beschrijven van de actieve acquisitie.

Acquisitie

Door middel van een acquisitieplan willen we bedrijven aantrekken naar Dronten en de bekendheid van Dronten onder bedrijven vergroten als vestigingsplaats en als plek om zaken te doen. Hierbij richten we ons op bedrijven uit buurregio's. Hiervoor worden bestaande banden aangehaald en nieuwe banden ontwikkeld.

Accountmanagement

Bij het maken van een acquisitieplan is het van belang dat de lokale overheid dienstverlening levert op maat en dat bedrijven goed geïnformeerd en gefaciliteerd worden bij het maken van een gebiedskeuze. Hierbij is de verbetering van de dienstverlening aan ondernemers een continu aandachtspunt.

Juist hier speelt het accountmanagement een belangrijke rol. Het accountmanagement heeft tot doel dat er tevredenheid en loyaliteit ontstaat bij de bedrijven. Goede communicatie is hierbij wezenlijk. Dit krijgt in het acquisitieplan specifieke aandacht.

4.4.2 Doelstellingen

- Aantrekken van 3-6 bovenregionale vestigers in de periode tot 2021.
- Verbetering van de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers (continu aandachtspunt, evt. meetbaar via monitor MKB-vriendelijke gemeente).

4.4.3 Toelichting

Het is van belang om nadrukkelijker aandacht te besteden aan actieve acquisitie in combinatie met een stevig gefundeerd accountmanagement. Bestaande banden zullen worden aangehaald en nieuwe worden ontwikkeld. Willen we de werkgelegenheid laten toenemen, dan zullen we extra moeten inzetten op acquisitie én accountmanagement.

5. AAN DE SLAG

Deelnemers aan de totstandkoming van deze visie zijn betrokken bij de toekomst van Dronten. Gezamenlijk mogen we trots zijn op de sterke positie die Dronten heeft binnen Nederland en de potentie voor verdere ontwikkeling. De gewenste sociaal-economische ontwikkeling vergt ook in de toekomst inspanningen van ons allemaal en voortzetting van de samenwerking tussen gemeente, ondernemers en onderwijs. Het borgen van de daarbij benodigde samenwerking tussen de Raad en het College enerzijds en de SEA-groepen anderzijds staat centraal in dit afsluitende hoofdstuk.

5.1 Samenwerkingsproces gemeente en SEA-groepen

Met een economie die in constante verandering is moet het voeren van de dialoog tussen bedrijfsleven en gemeente geborgd zijn als een iteratief proces. Bij de totstandkoming van deze visie is hier invulling aan gegeven door samenwerking met het bedrijfsleven te vinden in zogenaamde SEA-groepen met daarin vertegenwoordigers van onderwijs, onderzoek, ondernemers en overheid.

De SEA-groepen zijn nadrukkelijk van toegevoegde waarde voor de totstandkoming van de visie. Er zijn binnen de groepen belangrijke resultaten geboekt. Bovendien zorgden de groepen voor meer onderling begrip tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven. De SEA-groepen vormen een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling en uitvoering van het beleid in de gemeente Dronten.

Er is meer en ook betere communicatie nodig over het proces rondom en het faciliteren van de SEA-groepen. Het bestaan van de SEA-groepen, de onderwerpen die worden behandeld en de resultaten die worden bereikt, moeten beter worden gedeeld. De Gemeenteraad zal zich hierbij betrekken tonen.

Het legt ook een verantwoordelijkheid bij het bedrijfsleven, om er zorg voor te dragen dat SEA-groepen stevig geworteld zijn en blijven in het bedrijfsleven of beter nog de gemeenschap in Dronten. Het is belangrijk om een evenredige en representatieve vertegenwoordiging in de SEA-groepen te hebben. Om vernieuwing te waarborgen hebben de leden een zittingsperiode van 4-6 jaar. Het College van Burgemeester en wethouders zet zich in om hierbij te werken volgens het principe van de *coalition of the willing*.

We zijn voornemens om hierbij *social media* nadrukkelijker in te zetten om een breder publiek te bereiken en te informeren.

Iteratief proces

Het is belangrijk om het proces van beleidsvorming en uitvoering te schetsen, zodat ieders rol helder is.

Het iteratieve proces ziet er als volgt uit:

- De SEA-groepen adviseren

- De gemeenteraad stelt de kaders vast
- Het college voert de visie uit in actieplannen en legt deze voor aan de gemeenteraad
- Vervolgens vindt minimaal 1 keer per jaar rapportage aan de gemeenteraad plaats waarna er weer bijstelling kan volgen.

Op deze wijze is het dynamische proces goed geborgd en is duidelijk wat van de verschillende partijen verwacht wordt. Verder hebben de verschillende partijen de mogelijkheid om hun input te geven en hun mening te vormen.

Daarnaast wordt er één keer per jaar een inspiratie-bijeenkomst georganiseerd voor ondernemers en (een delegatie) van raadsleden waarin gezamenlijk gekeken wordt naar ontwikkelingen in de economie die bijstelling of een extra accent vragen. Deze bijeenkomst kan vervolgens weer input opleveren voor het proces als hiervoor beschreven.

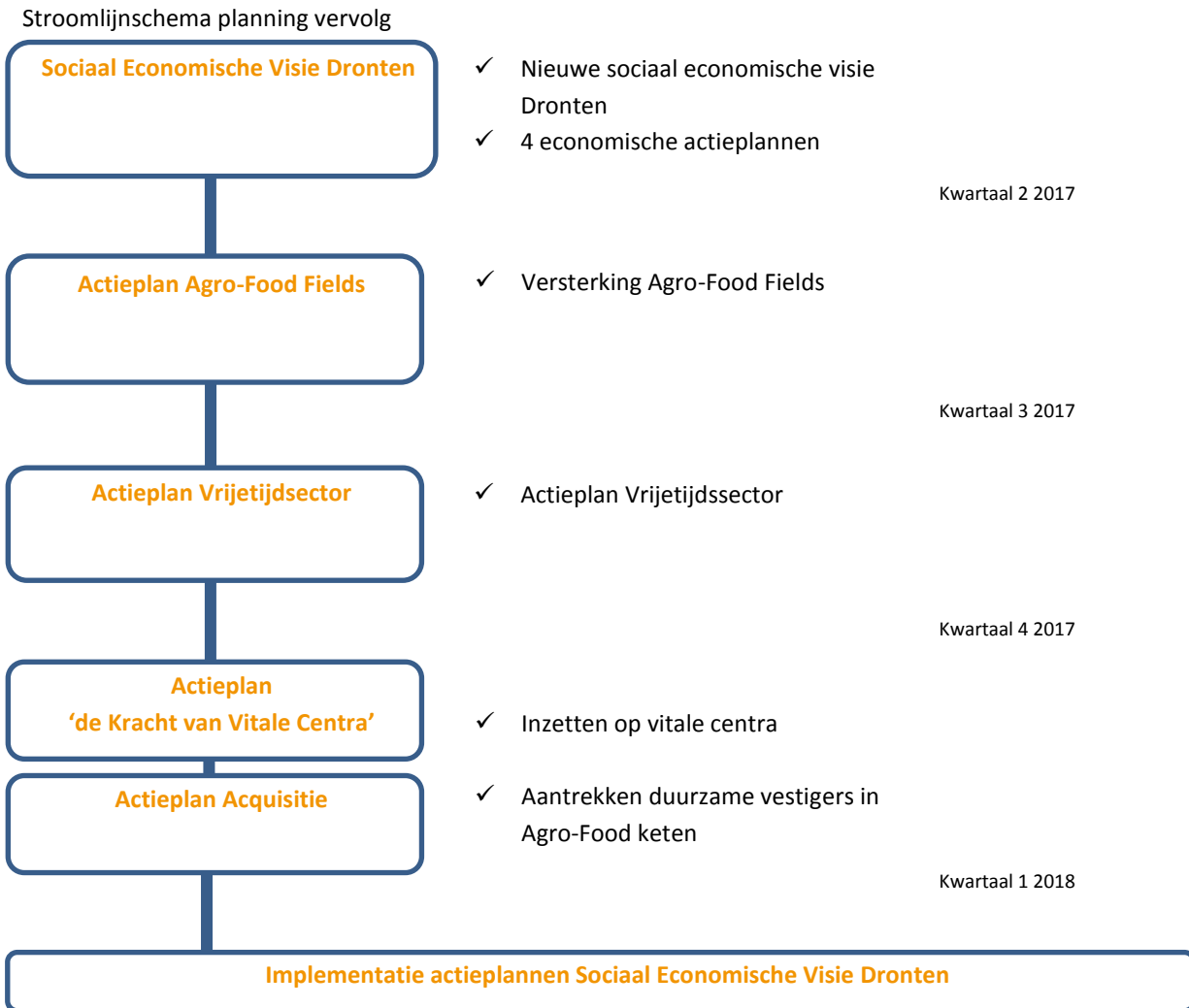
5.2 Actieplannen

Deze Sociaal Economische Visie 2017 – 2021 wordt ter discussie voorgelegd aan de Raad. Het betreft een dynamische visie. Eventuele aanpassingen op de hoofdkoers kunnen op basis van samenwerking tussen de Gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de SEA-groepen worden besproken. De vier hiervoor aangekondigde actieplannen zullen vanaf het najaar van 2017 worden uitgewerkt. Daarbij betrekken we – waar nodig – uiteraard ook andere notities, zoals de woonvisie, de gebiedsagenda (tussen provincie en gemeente), verkeers/bereikbaarheidsplannen en Promotie Dronten. In deze notities worden beleidsvoornemens vastgelegd die ook betrekking hebben op (onderdelen van) onze economie.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor financiële ondersteuning van (startende) ondernemers met de raadsideeën omtrent Dronten Investeert in Ondernemers (DIO) en het Dronter Investeringsfonds (DIV).

5.3 Stroomlijnschema

In de onderstaande figuur is de planning voor het vervolg van deze Sociaal Economische Visie opgenomen.

BRONNEN

Aeres bedrijvencentrum (2016) Green Venture Lab. Te vinden op:
https://www.aeresbedrijvencentrum.nl/over_aeres/green_venture_lab

Aeres (2016) Ares Agree nieuwe naam voor Agrojobs en Payrolljobs. Te vinden op:
<http://www.aeres.nl/nieuws/agrojobs%20en%20payrolljobs%20heten%20samen%20aeres%20agree>

Centraal Bureau voor de Statistiek, Statline

Centraal Planbureau / Planbureau voor de Leefomgeving (2015) De economie van de stad (notitie).

De Drontenaar 27 juni 2015 *Dronten met één bedrijf in top 15 van grootste werkgevers*

Gemeente Dronten, Actieplan Centrum, 2014

Gemeente Dronten, Actualisatie woningbouwprogramma 2010-2020, 2009

Gemeente Dronten, Cijfers Lokaal Sociale Structuurschets 2014, update januari 2016

Gemeente Dronten, Collegeprogramma 2014-2018, Doen is het Nieuwe Denken, 2014

Gemeente Dronten, Dronten @ work, een werkplek voor zoveel mogelijk mensen, Visie op de invoering van de participatiewet, 10 januari 2014

Gemeente Dronten, Agro-Food Fields, de innovatieve polder van Europa

Gemeente Dronten, Koersen op Karakter, Economische Visie Dronten 2015, 2009

Gemeente Dronten, Groeien met kwaliteit, Woonvisie 2016 – 2021, 2016

Gemeente Dronten, Strategische Visie Oostkant, 2010

Lexnova, advies en onderzoek, MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland 2015/2016 conceptrapportage, Gemeente Dronten, 2016

Lisa.nl

MBO-keuzegids 2016

Monitor Toerisme en Recreatie Flevoland, 2014

NRITMEDIA, Succesfactoren bij het inzetten van ambassadeursnetwerken voor citymarketing, 2014. Te vinden op:

[http://www.nritmedia.nl/kennisbank/32638/Succesfactoren bij het inzetten van ambassadeursnetwerken voor citymarketing/?topicsid=](http://www.nritmedia.nl/kennisbank/32638/Succesfactoren_bij_het_inzetten_van_ambassadeursnetwerken_voor_citymarketing/?topicsid=)

NRITMEDIA, Trends in de bungalowsector voor 2016. Te vinden op:

<http://www.nritmedia.nl/kennisbank/35622/trends-in-de-bungalowsector-voor-2016/?topicsid=>

Planbureau voor de Leefomgeving (2016) Leegstand van winkels 2005-2016. Te vinden op:

<http://www.pbl.nl/infographic/leegstand-van-winkels-2005-2016#gemnr=0&year=2016&type=winkels>

Provincie Flevoland & Gemeente Dronten (2017), Werkgelegenheidsonderzoek 2016.

Provincie Flevoland Vestigingsregister

Provincie Flevoland, Feiten en cijfers

<https://www.flevoland.nl/Flevoland-in-beeld-en-cijfers/Feiten-en-cijfers>

Aantal banen naar bedrijfstak per gemeente in Flevoland, update januari 2016 **<https://www.flevoland.nl/Flevoland-in-beeld-en-cijfers/Feiten-en-cijfers/Banen-naar-bedrijfstak-in-Flevoland>**

Economie en Arbeidsmarkt Flevoland, 2015-2016

<https://www.flevoland.nl/getattachment/Flevoland-in-beeld-en-cijfers/Feiten-en-cijfers/Economie-en-Arbeidsmarkt-Flevoland/Economie-en-Arbeidsmarkt-Flevoland-2015-2016-rapportage.pdf>

Kerncijfers 2016

<https://www.flevoland.nl/getattachment/Flevoland-in-beeld-en-cijfers/Feiten-en-cijfers/Kerncijfers-2015/Kerncijfers-2016.pdf>

Werkgelegenheidsonderzoek Dronten, 2015

<https://www.flevoland.nl/getmedia/27f83050-76b4-4bd2-9047-91b01a993dca/Dronten-voorlopige-uitslag-2015.pdf>

Regio Zwolle (2015) Staay Food Group breidt uit bij Poort van Dronten - impuls voor Agrofood Regio Zwolle. Te vinden op:

<http://regiozwolle.net/nieuws/462/staay-food-group-breidt-uit-bij-poort-van-dronten-impuls-voor-agrofood-regio-zwolle>